

GEMEENTERAAD VAN 27 SEPTEMBER 2019
Afscheid burgemeester Den Oudsten (voor genodigden)

Plv. Voorzitter: dhr. B.N. Benjamins (D66)

Aanwezig: dhr. J. Been (GroenLinks), mw. F.T. Folkerts (GroenLinks), dhr. M. van der Glas (GroenLinks), dhr. J. van Hoorn (GroenLinks), dhr. W.B. Leemhuis (GroenLinks), mw. C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), dhr. N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks), mw. A.M.M. Schoutens (GroenLinks), dhr. J. Sietsma (GroenLinks), mw. M. Wijnja (GroenLinks), dhr. J. Visser (GroenLinks), mw. K. Boogaard (PvdA), dhr. T.J. Bushoff (PvdA), dhr. M. van der Laan (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. H.E.H. van Niejenhuis (PvdA), mw. E.M. van der Weele (PvdA), dhr. D. Brandenburg (SP), dhr. J.P. Dijk (SP), dhr. B. de Greef (SP), dhr. W.H. Koks (SP), mw. L.L.B. Wobma (SP), mw. K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), dhr. J.S.R. Lo-A-Njoe (D66), mw. W. Paulusma (D66), dhr. T. Rustebiel (D66), mw. E. Akkerman (VVD), dhr. J. Boter (VVD), mw. I. Jacobs-Setz (VVD), mw. G. de Vries (VVD), dhr. G.B.H. Brandsema (ChristenUnie), mw. T. Moorlag (ChristenUnie), dhr. P. Rebergen (ChristenUnie), dhr. W.I. Pechler (PvdD), mw. K. de Wrede (PvdD), dhr. T. van Zoelen (PvdD), dhr. M. Bolle (CDA), mw. Y.P. Menger (100% Groningen), dhr. A. Sijbolts (Stad en Ommeland), dhr. M.J.H. Duit (Student en Stad), dhr. A.J.M. van Kesteren (PVV)

Afwezig m.k.: dhr. H.P. Ubbens (CDA), mw. M.E. Woldhuis (100% Groningen), mw. M.J. Sloot (Stadspartij voor Stad en Ommeland)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: mevr. D. Starmans

Wethouders: dhr. P.E. Broeksma (GroenLinks), mw. G. Chakor (GroenLinks), dhr. M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), dhr. P.S. de Rook (D66), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. R. van der Schaaf (PvdA), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie)

1. Opening

De PLV. VOORZITTER: Welkom bij deze bijzondere raadsvergadering van vrijdag 27 september 2019. Een bijzondere raadsvergadering, omdat wij afscheid nemen van burgemeester Peter den Oudsten. Welkom in het stadhuis van de gemeente Groningen. Met kennisgeving zijn afwezig tijdens deze raadsvergadering mevrouw Mariska Sloot, mevrouw Marjet Woldhuis en de heer Herman Pieter Ubbens.

Dan wil ik u laten weten dat oorspronkelijk de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zou spreken in het Forum. Dat is helaas niet gelukt. Zij heeft zich helaas moeten verexcuseren. Dat betekent dat de directeur-generaal van BZK, de heer Kuijpers, zal komen en straks zal spreken in het Forum.

We hebben een aangepaste raadzaal vandaag. U zit wat knusser op elkaar dan te doen gebruikelijk, maar ter compensatie hebben we hem opgefleurd met een aantal bloemstukken, waaronder een prachtig boeket van minister-president Mark Rutte. Zeker! Maar natuurlijk gaat de aandacht ook naar het grote bloemstuk uit. Goed. Laten wij snel overgaan tot het officiële gedeelte.

2. Afscheid

De PLV. VOORZITTER: Wij beginnen vandaag met een toespraak van de commissaris van de koning. Mag ik de heer René Paas verzoeken om bij het spreekgestoelte plaats te nemen? Dan geef ik u het woord.

De heer PAAS (CdK): Ja dames en heren, als je ziet hoeveel mensen er in deze raadzaal kunnen, dan vraag je je af waarvoor je een nieuwe nodig hebt.

(Applaus)

De heer PAAS (CdK): Ik wist niet dat ik een politiek gevoelige opmerking maakte. Voor zover dat zo is, heb ik die natuurlijk niet gemaakt.

Geachte leden van de raad, geachte genodigden, dames en heren, beste Peter, beste Selma. De Algemene Bestuursdienst van het Rijk waar de minister die helaas verhinderd is, de baas van is, is bezig – niet voor het eerst trouwens – met een groot project over publiek leiderschap. Daarvoor interviewt ze een heleboel mensen. Gisteren werd ik ook geïnterviewd, dus maak je geen zorgen, ze interviewen wel meer mensen dan mij. Maar je bereidt dat goed voor en je probeert daar verstandige dingen over te zeggen. En wat me opviel bij de voorbereiding van dit gesprek, was dat er de hele tijd een persoon bij mij ontpopte, namelijk Peter den Oudsten, als icoon van publieke leiderschap. Dat kwam natuurlijk ook omdat ik bezig was na te denken over de toespraak die ik op dit moment moet houden, maar het heeft er ook mee te maken, laat ik het gewoon maar ronduit zeggen, dat Peter in de afgelopen jaren op mij indruk heeft gemaakt met zijn publieke leiderschap in een stad die me zeer dierbaar is. Leiderschap is lastig, omdat het een mix vergt van eigenschappen die moeilijk te verenigen zijn. Als ik erover nadenk, moet een publiek leider op ten minste drie manieren perfect in verbinding staan met zijn omgeving. Je moet allereerst natuurlijk de emotie van de stad kunnen vertolken. Het grootste verdriet, de woede, maar ook de vreugde. En dan niet als neutrale vertaler, maar een echte burgervader of -moeder voegt dan iets toe, want daardoor kunnen mensen verder. Bovendien, elke profielschets, u bent vertrouwd met het genre, vraagt om een verbinder. Maar wie alleen verbindt, die voegt evenveel toe als stopverf. Dat plakt ook. Echte leiders verbinden actief en zetten de boel in beweging, die bieden hoop en zetten aan tot actie. En ten slotte: het is essentieel dat je glashelder maakt waarover het in essentie gaat, juist als anderen twijfelen. Publieke leiders dragen de kernwaarden uit van de publieke zaak en die dragen ze als het spannend wordt.

Op al die drie terreinen heeft Peter een zeldzame klasse laten zien en hij heeft het lang volgehouden. Ik heb het even opgezocht; misschien is er sprake van een misverstand, maar toen je bekendmaakte dat je wegging, toen dachten veel mensen: ach ja, hij wordt 68 en dan ga je met pensioen. Vroeger 65, maar die leeftijd is wat opgeschoven. Maar de kenners, en daar zitten er veel van in de zaal, weten dat dit bij burgemeesters niet per se het geval is. Die kunnen rustig door tot hun zeventigste. Het enige wat je daarvoor hoeft te doen, Peter, is de raad en het college van die wens op de hoogte brengen. Dus Peter, het is aan jou, je kunt er nog een heel andere middag van maken.

Maar ik ken je wens om te stoppen al een tijdje en ik heb me er lang geleden al op kunnen voorbereiden. Mijn eerste reactie toen je het zei was: weet je het zeker? Nou, dat was vragen naar de bekende weg. Peter wist het zeker. Het was goed om te stoppen, vond je. Je was nog bereid om waarnemer te worden als wegbereider voor de volgende kroonbenoemde burgemeester, maar je wil dat zelf niet meer zijn. En ik vind het niet leuk dat je vertrekt. We kennen elkaar al wat langer, we werden ongeveer tegelijkertijd wethouder, jij in Leeuwarden, ik in Groningen en we ontmoetten elkaar later via gemeenschappelijke vrienden. En ik vond het leuk om te zien vanuit Utrecht, want daar woonden we ondertussen, dat je burgemeester werd van mijn Groningen, als ik mij een bezittelijk voornaamwoord mag permitteren. Dat deel je dan met veel anderen, natuurlijk. En toen in februari 2016 de Staten van Groningen besloten mij voor te dragen als de nieuwe commissaris, toen hing je meteen aan de lijn, met de volgende markante tekst: “Ik had natuurlijk liever Ruth gehad”, en daarna volgde er een komma, “maar in deze keuze kan ik mij ook wel vinden.”

Het was leuk om met je samen te werken. Je wees met de weg in de provincie die ik al dacht te kennen, maar toch onvoldoende kende. We gingen in jouw cabrio, het was prachtig weer, samen naar Oldenburg om tot vermaak van iedereen en ook van onszelf, aan Duitse les te beginnen. Ik heb dat overigens veel langer volgehouden dan jij, ondanks plechtige afspraken. En we spraken elkaar ongelooflijk vaak, soms meerdere keren per dag en bijna altijd harmonieus.

Dat laatste, dames en heren, is een klein wonder. Ik heb nog levendige herinneringen aan de verhouding tussen Stad en Provincie rond de eeuwwisseling. Een enkeling onder u, zie ik aan de gezichten, heeft dat ook nog. De ijspegels hingen regelmatig aan het plafond. En ik weet uit de overlevering dat de ongezelligheid nog bepaald niet voorbij was toen wij al veilig in Utrecht woonden. Toen ik terugkwam, was de sfeer enorm verbeterd, dus soms helpt het ook om een tijdje weg te gaan. Maar misschien probeer ik nu te veel credits te pakken, want ik denk dat de verbeterde relatie tussen de stad en de Provincie vooral te danken is aan jouw inspanningen. De vuistregel, ik zal er maar één verklappen, dat de commissaris en de burgemeester het nooit publiekelijk met elkaar oneens zijn, bestond al toen ik aantrad. Die heb ik geërfd van Max. En ik merkte hoe goed dat werkt. Het mag wel stevig, maar dan mag het ook onder vier ogen.

Veel mensen waarderen je stijl. Je bent zonder omwegen, je stapt naar mensen toe als je denkt dat er wat aan de hand is, want je hoort dat graag uit eerste hand. En daar ben je bepaald niet bang in. Of het nou gaat om bestuurders onderling of met bewoners, je gaat ernaartoe om het te horen, rechtstreeks en in je gezicht. En die directheid zie je terug in heel veel van je handelen. Je motto zou kunnen zijn, als dat geen slecht Gronings was: don't take no for an answer. Meestal vriendelijk, maar je hebt een breed repertoire. Je kunt ook, als het moet, een indrukwekkend heerschap zijn. Dé burgemeester van Stad, de metropool van het noorden. De stad die ze tot in Meppel aanduiden met Stad. Dat laatste heb ik niet gecheckt, trouwens. De

vijfde, nou vooruit zesde stad van het land. En ik heb nog steeds medelijden met die arme rijksambtenaar, die ooit opschreef dat Groningen een belangrijke stad is in Noord-Nederland. Die is waarschijnlijk nu op zoek naar een nieuwe betrekking.

Je vertegenwoordigt de stad met verve. Je speelt kort op de bal, er ontgaat je weinig en de opvolger wordt door jouw aanhoudende gebeuk op de deur samen met de burgemeester van Eindhoven straks een regelmatige gast bij de G4. Ze houden de deur zo goed mogelijk dicht, maar de G6 is een kwestie van tijd. We rijden vaak op donderdag naar de Randstad, in verschillende auto's, met verschillende programma's. Maar dan treffen we elkaar weer vaak ergens op dezelfde plek. De Tweede Kamer of een van de departementen, meestal EZK trouwens of het Plein in Den Haag, als de zon schijnt. Of de Coolsingel, als we ambities hebben die wat verder weg liggen. En we gaven samen vorm aan de beïnvloeding vanuit onze provincie voor het gas, bellend, vergaderend, e-mailend, append, onderweg naar een paar woorden, een paragraaf, een paar zinnen, uiteindelijk anderhalve pagina in het regeerakkoord. En steeds op weg naar de volgende editie van alweer een bestuurlijk overleg. Die overleggen waren niet altijd aangenaam, maar de samenwerking was dat wel en die was ook hartstikke effectief, want met die paar zwaarbevochten zinnen, die alinea, maak je uiteindelijk beleid. Het begint met woorden. Het zijn maar woorden, maar het zijn woorden. En daarna volgt beleid, daarna volgt geld en het is ook gebeurd: langzaam komt er schot in schadeherstel, versterking, perspectief voor Groningen. Het is nog lang niet goed, maar als je kijkt waar we nu staan en kijkt waar we drie jaar geleden stonden, dan kost het echt geen moeite om grote verschillen te zien. Je nam het initiatief voor een gezamenlijke conferentie voor gemeenteraadsleden over het Nationaal Programma Groningen. Dat vond ik een hachelijke onderneming. Dat heb ik je onder vier ogen een aantal keren verteld. Maar je hebt het goed gezien, want het ging goed dankzij je blijvende commitment, je harde inzet. Want je bond iedereen op het hart, iedereen die daar was, dat we er niet zitten voor onszelf, dat we er niet zitten voor onze eigen gemeente, niet voor onze eigen winkel. We zitten daar voor de gemeenschappelijke toekomst van alle Groningers. En dat doen we samen, zei je. En jij nam het initiatief. We doen het samen. Tijdens een van de vele telefonische vergaderingen kondigde je aan dat er een nieuw klimaatinstituut van de Verenigde Naties naar Groningen zou worden gehaald en het is geweldig mooi dat dit Center for Climate Adaptation in Groningen staat. Maar toen Rotterdam ook in de race was, zei je opnieuw: we doen het samen. Je benaderde Rotterdam niet als tegenstander, maar als bondgenoot, want je zag hoe het ons allebei sterker zou maken. Dus je deed eigenlijk in Rotterdam wat in deze provincie al lang je handelsmerk was: samen. En zo werd samen het trefwoord voor Stad en Ommeland. Samen werken we aan een regio met waterstof, samen werken we aan een snellere verbinding met de Randstad, samen vierden we ook in 2018 in Groningen Koningsdag en dat was een plek waar wij het niet nodig hadden om een aparte parade te organiseren waar de regio zich dan ook even mocht manifesteren, want het was integraal. Met de aardbevingen midden op de Grote Markt. Je laat zien aan het hele land wat er speelt in onze provincie. Ook dat is beter.

Dames en heren, Geert Teis zag dit goed, honderd jaar geleden. Een pronkjewail vergt een golden raand en Peter slechte de tegenstellingen tussen Grote Markt en Martinikerkhof. Je toonde je collegiaal en betrokken bij alle gemeenten uit de provincie. Je daagt volksvertegenwoordigers uit om een groter volk te vertegenwoordigen. Je zette je met hart en ziel in voor de noordelijke samenwerking. Je bouwde persoonlijk een brug met Rotterdam, met Den Haag, met andere grote steden. Hamburg, niet te vergeten. Je denkt niet in grenzen en je laat je niet begrenzen. Een Fries die burgemeester was in Drenthe, Twente en Groningen en die nu de cirkel rond maakt en weer gaat wonen in Friesland. Mocht er nog iemand twijfelen of er noorderlingen bestaan? Daar zit er een. En het noorden wordt sterker als het samenwerkt. Samen. En daarmee, dames en heren, eindigt een loopbaan vandaag, die 44 jaar geleden begon. Je bent de publieke zaak in die 44 jaar vrijwel volledig trouw geweest, zeker als ik een grote boerencorporatie ook maar even bestempel tot publiek domein. Daar zijn goede redenen voor. En natuurlijk het provinciale Friese Energiebedrijf, dat later opging in Nuon en waarvoor de provincie in 2009 1,3 miljard euro kreeg, toen het aandelen verkocht. Niet alleen jouw verdienste, geloof ik, maar wel een jaloersmakend bedrag.

Als een topsporter aankondigt dat hij ermee stopt, dan is altijd de vraag hoe hij gaat afbouwen. Arjen Robben gaat weliswaar in zijn nadagen niet bij FC Groningen spelen, dat is treurig, maar hij zwemt wel even 8 km voor een goed doel en dat is bewonderenswaardig. Jij hebt de ambitie om voor iedereen in Groningen een goede burgemeester te zijn met zoveel energie en zoveel onverzettelikheden opgepakt, dat het voor alle toeschouwers tamelijk onwezenlijk is dat je nu stopt. Ik hoop en verwacht eerlijk gezegd dat je van Selma nog wel een paar klusjes mag doen om af te bouwen. Dan hoef je niet meteen een Wallagiaans bestaan op te bouwen, maar ik wens je toch nog wel een paar moeilijke klussen toe op de landelijke schaal en heel eerlijk gezegd, ik gun Nederland ook de komende jaren nog wel een beetje Peter dan Oudsten. Verbinding met visie en vaart, publieke leiderschap, dat is hartstikke nodig.

Peter, dank je wel voor wat je hebt betekend voor de stad, voor de provincie met dezelfde naam en voor de vele mensen die zich herkenden in je inzet voor een betere wereld. Dank je wel.

(Applaus)

De PLV. VOORZITTER: Bedankt, commissaris. Dan gaan we nu luisteren naar een toespraak van de heer Jouke de Vries, voorzitter van het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen. Ik nodig hem uit naar het spreekgestoelte te komen. Gaat uw gang.

De heer DE VRIES (RUG): Dames en heren, er is mij gevraagd iets te zeggen bij het afscheid van burgemeester Peter den Oudsten. Waarom ik gevraagd ben, is mij niet helemaal duidelijk. Ik ben amper een jaar bestuursvoorzitter van de Rijksuniversiteit Groningen en zo lang ken ik de burgemeester dus ook. Dus heel kort. Maar mijn vrouw zei: "Dat moet je doen. Hij heeft ook een leuke vrouw, Selma." Daar zit een zekere logica in. Dus ik zal een poging wagen er iets van te maken.

Dames en heren, dit is een interactieve lezing, geheel in de stijl van het Noorderzontheater, waarvoor wij door de commissaris van de koning en de burgemeester van de stad zijn uitgenodigd. Dat was onlangs. Dat was dans, ballet en tijdens de voorstelling mocht je dit onderbreken, als je het niet leuk vond. Dan mocht je, dit is cultuur, sinaasappels gooien op het podium. Dus als u er niks aan vindt, dan mag u gerust sinaasappels naar mij gooien. Dan stop ik onmiddellijk. Maar u mag natuurlijk ook de portemonnee trekken. Volgens ingewijden zou de burgemeester na deze korte inleiding onmiddellijk ingrijpen. Hij houdt wel van grappen, maar het moet niet te lang duren. Zijn stemming, hij schijnt ook een ochtendhumeur te hebben, kan plotseling omslaan. Genoeg! Ter zake! Klap op de tafel. Hij werkt hard en houdt van korte vergaderingen. Hij werkt zijn afspraken af als een tandarts.

Maar hoe is hij als bestuurder? Dat is de kernvraag. Peter den Oudsten wordt getypeerd als een goede bestuurder, die bovendien een sterke inhoudelijke interesse heeft. Het is in dit land zover gekomen dat besturen en inhoudelijke kennis niet meer samengaan. Maar Den Oudsten is een uitzondering. Hij bijt zich graag vast in een inhoudelijk onderwerp. Hij is daardoor ook een graag geziene gast bij onderzoeksinstanties in Den Haag. Op basis van intensieve gesprekken, die ik het afgelopen jaar met hem voerde, heb ik het zogenaamde Den Oudsten bestuursparadigma vastgesteld. Het is een verzameling concepten en theorieën die zijn bestuurlijk handelen voor een groot gedeelte vormgeven. Het paradigma Den Oudsten stelt dat de economische groei en culturele ontwikkelingen vooral plaatsvinden in steden. In zijn geval natuurlijk de stad Groningen. De stad werkt als een magneet op de ommelanden, maar ook op de andere provincies in het noorden, Friesland en Drenthe. Hij constateert dat er bij de bestuurlijke samenwerking tussen de provincies nog ruimte is voor ontwikkeling. De samenwerking op provinciaal niveau gaat niet van harte. Daarom gelooft hij meer in de rol van steden en de verbindingen daartussen. De economische groei en de culturele bloei vinden plaats in de driehoek Groningen, Assen en Leeuwarden. Deze steden trekken de economie in Noord-Nederland en zijn daarom ook van belang voor de ommelanden en het platteland in de provincies.

Impliciet onderschrijft de burgemeester daarmee de theorie van de politiek filosoof Benjamin Barber, *If Mayors Ruled the World*. In deze theorie wordt gesteld dat nationale staten er steeds minder toe doen en dat de burgemeesters van de grote steden het heft in handen hebben genomen of moeten nemen om de grote wereldproblemen op te lossen. Het boek is gebaseerd op gekozen burgemeesters wereldwijd. Maar het is vooral razend populair bij de nog altijd benoemde burgemeesters in Nederland: Aboutaleb, Van Zanen en Peter den Oudsten. Vanuit deze visie heeft Peter den Oudsten een groot aantal zaken op de agenda gezet en deels bereikt. Wat was de kern van zijn agenda? Een: Zoals bij elke burgemeester het vraagstuk van de openbare orde en veiligheid. Twee: Alcoholpreventie bij studentenverenigingen. Dat deed hij eerder dan de universiteit. Drie: Stabiliteit in de colleges van B en W, heeft hij gebracht. Ik heb begrepen dat hij het eerste college zelfs een gezonde levensstijl heeft bijgebracht. Het tweede college is iets breder, waardoor de burgemeester wordt gedwongen om meer technisch te functioneren, alhoewel hij als een sociaaldemocratische Ruud Lubbers graag met de wethouder meedenkt. Vier: Het Akkoord van Groningen. Het Akkoord van Groningen betekent dat de grote onderwijsinstellingen van de stad, de Hanzehogeschool, de mbo's, de roc's, de Rijksuniversiteit en het UMCG met elkaar samenwerken. Vijf: Het Nationaal Programma Groningen. Dit is door de rijksoverheid ingesteld om de problematiek rond de aardbevingen op te lossen. De burgemeester heeft daarbij een scherp oog voor de belangen van de getroffen bewoners en was mede-architect van programma's van de gemeente, maar ook van thema's van de provincie. Zes: Het bevorderen van innovatie in de stad, met name op het gebied van digitalisering. Het Financieele Dagblad maakte duidelijk dat Groningen zich op digitaal terrein ontwikkelt tot een Silicon Valley. Zeven: De

vertegenwoordiging die hij nastreeft in Den Haag en ook op internationaal niveau, de laatste tijd met name in Noordwest-Duitsland.

Vanwege al deze verdiensten wordt hem vergeven dat hij dikwijls op details stuurt, heel doordringend kan kijken en soms ietwat onhandig is. Over dat laatste, de onhandigheid: legendarisch is het verhaal op het stadhuis dat de burgemeester op een gegeven moment zijn iPad kwijt was. Die had hij tussen de oude kranten weggegooid in de prullenmand en de inhoud daarvan ging naar een vuilstortplaats. Een ambtenaar wist dat je de iPad via een track-and-trace-systeem met de iPhone kon volgen. Ziet u het voor zich? De burgemeester die op het scherm van zijn iPhone ziet hoe zijn iPad door zijn eigen gemeentereiniging door de stad wordt gevoerd en zich afvraagt hoe je dat ding terugkrijgt. Of hij de iPad ook terug heeft, weet ik niet.

Dames en heren, vanwege al deze verdiensten heeft het de Rijksuniversiteit Groningen behaagd het zilveren plaquette van de Rijksuniversiteit Groningen uit te reiken. Een zeldzaamheid. Een plaquette uit 1909 die je alleen krijgt als je veertig jaar bij de universiteit hebt gewerkt. Of wanneer de secretaris van de universiteit, de heer Van Galen, gebruikmaakt van zijn discretionaire bevoegdheid. Peter, vanwege je grote inzet voor de onderwijssector in het algemeen in Groningen en de Universiteit van Groningen in het bijzonder, overhandig ik je hierbij heel graag de zilveren plaquette en ik wens jou en je vrouw heel veel geluk.

(Applaus)

De PLV. VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer De Vries. Dan gaan we nu weer luisteren naar het Puellae Kwartet. Het zijn studenten van het Prins Claus Conservatorium en bij binnenkomst hebt u kunnen luisteren naar het strijkkwartet menuet D46, deel 3. En nu gaan we luisteren naar deel 4, dat is allegro. Het is van Franz Schubert. Gaat uw gang.

(Applaus)

De PLV. VOORZITTER: De voormalige gemeente Groningen zocht in 2014 een nieuwe burgemeester, m/v toen nog. En zoals wij dat hier doen, vroegen we ook de inwoners wat voor soort burgemeester ze het liefst wilden hebben. Namen als die van Piet van Dijken werden genoemd, Hans Nijland en Jan Mulder. Rode draad van die inwonersraadpleging, verrassend genoeg natuurlijk: een schaap met vijf poten. En dat schaap moest toch bij voorkeur een vrouw zijn. Femke Halsema was een favoriete naam. En dat vrouwelijke schaap zou dan vooral pit en ervaring moeten hebben. Maar een vrouw werd het niet. Pit en ervaring kregen we daarentegen wel. We kregen jou, Peter. Peter den Oudsten, toen nog vooral beroemd in Enschede en omgeving. Hier nog niet. Toen Ruud Vreeman op 6 oktober 2014 bekendmaakte dat de raad op voordracht van de vertrouwenscommissie jou als nieuwe burgemeester had aanbevolen, zullen er veel Groningers zijn geweest die hebben gezegd: Peter wie? Maar jij kwam, zag en werd onze vanzelfsprekende burgemeester. Vanaf dag 1 was jij het boegbeeld dat Groningen wilde en ook nodig had.

Want wat hadden we dan nodig? In ieder geval een burgemeester die, met pit en ervaring, kon sparren met een jong college en een jonge gemeenteraad. En jong waren we, dat viel jou ook op, want bij je installatie keek je rond en zei: ik heb altijd gedacht dat de raad van Enschede de jongste was, maar u bent nog veel jonger! Zelf was je misschien dan wat ouder, we wilden tenslotte zelf iemand die zich al bewezen had in een eindfunctie, maar je was even energiek als al die jonge mensen hier. En dat ben je nog steeds, tot het eind. Met volledige inzet ben je volle bak doorgegaan tot nu, tot aan je laatste dag als burgemeester. Ik ga er gemakshalve van uit dat wethouder Gijsbertsen deze komende twee dagen gewoon zijn werk doet, dan ben je verder niet meer nodig.

Van rustig afbouwen was geen sprake en dat is heel veel mensen niet alleen opgevallen, maar dat wordt ook bijzonder gewaardeerd. We zochten een herkenbare burgemeester, die inhoud geeft aan de rol van burgervader, aanspreekbaar voor inwoners. En een echte burgervader, dat was je vanaf de eerste dag. Een die met zijn optreden en daden respect afdwong. Je werd op 6 januari 2015 geïnstalleerd, op 7 januari was de aanslag op het tijdschrift Charlie Hebdo in Parijs en op 8 januari stonden we gezamenlijk op een podium voor het stadhuis voor een volgestroomde Grote Markt met demonstranten en sympathisanten, in reactie op deze terroristische aanslag. Dit was je eerste grote optreden. En daarmee maakte je indruk, Peter. Je hield een toespraak waarin iedereen zich herkende. Je benoemde het verdriet en stond voor de kernwaarden van de democratie. En zo maakte Groningen kennis met haar nieuwe burgemeester. Een echte burgervader. Een die altijd gaat voor slachtoffers. Dat is wat mij opviel. Toen twee Groningse militairen omkwamen bij de missie in Mali, onder wie een uit onze gemeente, bood jij de nabestaanden hulp aan. Jij zei: de samenleving moet een arm om de familie heen leggen. Een echte burgervader, een die oog had voor de zorgen van inwoners.

In 2015 was er onrust over de toekomst van de thuiszorg in Groningen. Actievoerders wilden de raad toespreken. Dat stond jij niet toe. Het stond ook niet op de agenda, tenslotte. Je was resoluut, maar begripvol. Je liet de vergadering wachten en ging op de gang in gesprek. Je had oren voor de zorgen. Bijvoorbeeld voor de zorgen van een mevrouw in een rolstoel. Ik kom bij u koffiedrinken, beloofde jij deze mevrouw. En als deze burgemeester zegt dat hij koffie komt drinken, dan komt hij ook koffiedrinken. De volgende dag al. Heel wat koffie en thee trouwens ook, heb je zo gedronken. Je introduceerde ontbijtbijeenkomsten. Daarin sprak je met inwoners en organisaties. Je wilde weten wat er leefde in de gemeente, had altijd een luisterend oor en ging in gesprek. We wilden een burgemeester die communicatief was en aansluiting zocht. En dat was je. Bijvoorbeeld toen je een brief onder ogen kreeg van een mbo-student. Hij legde daarin uit dat hij niets had met de politiek van tegenwoordig. Politici praten recht wat krom is, politieke partijen komen hun afspraken niet na. Het draait altijd om geld en macht. En wat deed jij? Jij nodigde deze leerling en zijn klas uit op het stadhuis. Je ging voor de groep staan en prikkelde en daagde ze uit. Laat je horen! Je liet zien dat het zin heeft om je mening te geven en dat er ook best wel geluisterd wordt.

Je was er voor iedereen. Misschien niet per se een allemansvriend, als goed bestuurder ging je confrontatie en discussie in elk geval nimmer uit de weg. Je hebt Groningen als burgemeester in die dik viereneenhalf jaar nog meer op de kaart gezet. Daarbij heeft Groningen dankbaar gebruik mogen maken van je uitgebreide netwerk. Ik noem een paar voorbeelden. Groningen mag nu weliswaar slechts af en toe, maar toch bijzonder waardevol aanschuiven bij het overleg van de vier grote gemeenten in Nederland, de G4. We mochten ons Groningen vorig jaar aan Nederland van alle kanten laten zien, toen koning Willem-Alexander en koningin Máxima hier Koningsdag kwamen beleven. En Groningen heeft dankzij jouw niet-aflatende inzet het klimaatinstituut binnengehaald, waar de commissaris al even aan refereerde.

Je hebt ook je stempel gedrukt op de portefeuille Openbare Orde en Veiligheid. Daar was je als burgemeester uiteraard verantwoordelijk voor en daar voelde je je ook verantwoordelijk voor. Je deed dat op je eigen wijze. Velen staan de bijeenkomsten nog bij voor omwonenden van locaties waar wellicht asielzoekersopvang zou komen en de wijkgesprekken over veiligheid, in de wijk, in de buurt. Luisteren, brengen, maar zeker ook halen. Helder en eerlijk. Je zei: ik zeg niet toe dat we meteen alles gaan regelen, maar we gaan in ieder geval goed naar u luisteren en serieus kijken wat we met uw zorgpunten kunnen doen. En je handelde daar vervolgens ook naar.

Bij diverse belangrijke dossiers, aardbevingen, de herindeling, nam je een nadrukkelijke rol. En die rol was lang niet altijd even zichtbaar. Bijvoorbeeld in de aanloop naar de sluiting van de tippelzone, was het werk achter de schermen misschien wel net zo belangrijk als dat wat voor de schermen gebeurde. En ook veel van de contacten met Oldenburg, Bremen en Hamburg of zaken die ondermijning betroffen, leven binnenskamers.

Als voorzitter van de raad gaf je ruimte aan het debat. Dat deed je met humor, over het algemeen. Maar nukkig kun je tenslotte ook zijn, vooral als er iets onverwachts gebeurt. Je wilt namelijk de regie hebben. Je wilt in control zijn. En als het anders gaat dan jij het wilt, dan merken wij dat. Soms waren er aanvaringen over de vergaderorde met oppositie en coalitie, maar ingewikkelde vergaderingen leidde je altijd soepel. Je las vergaderingen uitstekend.

Even nog over de 1-minuutinterventies, deze Groningse uitvinding, waarover je nogal eens mopperde. Herhaaldelijk herhaalde jij bij aanvang van de 1-minuutinterventies de herhaalde afspraak dat een minuut ook echt een minuut moet zijn. Je zei dan streng te zijn, om vervolgens die ene minuut enorm op te rekken, zodat we vaak toch niet voor het eten klaar waren met vergaderen, maar jij wel naar een leuk debatje had kunnen luisteren. Dan over het eten aan de Vismarkt. Het eten dat je eigenlijk veel te vet vond. Maar, als er dan toch in het restaurant gegeten moest worden, schoof je wel vaak aan bij diverse raadsleden om aan de onderlinge band te werken. En dat werd bijzonder gewaardeerd.

Er zijn ook substantieel dingen veranderd in de raad. Zo wilden raadsleden vroeger nog wel eens plaatjes, foto's of zelfs filmpjes gebruiken om hun woordvoeringen kracht bij te zetten. Dat zien we tegenwoordig niet meer. Want als iemand dat zou willen hebben, wil jij alles van tevoren weten en zien. Dat beperkt uiteraard de pret.

We gaan je als raad zo een cadeau aanbieden. Maar graag wil ik eerst nog even een onderwerp benoemen dat jij heel belangrijk vindt. Integriteit. Dat had je nadrukkelijke aandacht, ook in het college. Integriteit besprak je ook altijd met nieuwe raadsleden en was onderdeel van een jaarlijkse raadsbijeenkomst. Maar integriteit had vooral met jezelf als burgemeester te maken, vond je. Bij je installatie zei je: de samenleving moet erop kunnen rekenen dat de burgemeester integer is en de burgemeester behoort het boegbeeld te zijn van een overheid die volop te vertrouwen is en op wie burgers moeten kunnen rekenen.

Beste Peter, jij was ook dat boegbeeld. Tot het einde toe heb je geïnvesteerd in een betrouwbare overheid en Groningen heeft op jou kunnen rekenen. De afgelopen bijna vijf jaar heb jij veel voor Groningen gedaan

en namens de raad wil ik je daar heel hartelijk voor bedanken. Maar ook Selma, niet te vergeten, want wat heb jij hem vaak afgestaan ten dienste van Groningen. En wat zijn we jou daar eveneens dankbaar voor. Dan kom ik nu bij het cadeau van de raad. In onze oude raadzaal, dat weet waarschijnlijk iedereen wel, hangen portretten van je voorgangers uit de zestiende, zeventiende en achttiende eeuw. Een illustre gezelschap van burgemeesters met pruiken en soms imposante baarden. Ruud Vreeman kwam met het idee om de traditie van de burgemeesterschilderijen nieuw leven in te blazen. We hadden al portretten van Harm Buiten en Jacques Wallage en in onze burgemeestersgalerij op de gang hebben we inmiddels ook Hans Ouwerkerk en straks ook Peter den Oudsten. Aankomende kunstenaars van de Klassieke Academie in de stad hebben twaalf schilderijen van jou gemaakt. Dus we kunnen het hele stadhuis volhangen met jouw beeltenis, maar ik denk niet dat we dat gaan doen. In onze burgemeestersgalerij komt een portret van jou te hangen, Peter, en de overige schilderijen zijn te vinden in het Forum Groningen, voor deze gelegenheid. Dit portret dat wij samen zullen gaan onthullen, is gemaakt door Adriaan de Wolff. Aan jou nu de eer ook om het schilderij te onthullen.

(Applaus)

De PLV. VOORZITTER: Dan gaan we nu luisteren naar de man die de komende dagen de scepter zwaait. Niet? Ik weet het niet, hij is niet heel enthousiast. Wethouder Matias Gijsbertsen geef ik het woord, ga je gang.

Wethouder GIJSBERTSEN: Ja, dat soort introducties zijn natuurlijk helemaal niets voor mij. Geachte aanwezigen, in het bijzonder: geachte burgemeester en beste Peter, beste Selma, beste familie, wat mooi dat ik de kans heb om hier als locoburgemeester ook iets tegen jullie te kunnen zeggen over de afgelopen jaren. Ik ga dit doen met iets te veel afstand van de microfoon. Je bent van mij gewend dat, als ik een woordvoering begin, dit eerst een seconde of twintig naar boven gaat en dat ik dan pas begin met praten, maar het gaat nu zo ook goed lukken.

Vanmiddag neemt de gemeenteraad officieel afscheid van jou, Peter. Maar het afscheid is eigenlijk groter. Het is natuurlijk een afscheid, niet alleen van Groningen, maar ook een afscheid van het burgemeesterschap en ook een afscheid van meer dan voltijd werken in het openbaar bestuur. Het is natuurlijk niet zo dat we het niet aan hebben zien komen, het afscheid staat al even gepland en ondanks dat, denk ik, jouw eigen gevoel daar af en toe wat anders bij is, is de kalender ook eerlijk over de jaren die achter je liggen. En toch voelt het op een bepaalde manier plotseling en abrupt. Eigenlijk zei de commissaris daar ook al even iets over. Ik weet dat een aantal collega's van mij en ikzelf eigenlijk ook, het ons eigenlijk niet zo realiseren dat wij aanstaande dinsdag naar een collegevergadering gaan die jij niet voorziet. Daar zijn wij nog niet helemaal mentaal geland, zeg ik ook maar eerlijk tegen het publiek hier. Dat komt natuurlijk deels omdat je zelf gekozen hebt om tot de laatste dag, misschien de een-na-laatste dag, nog volop door te gaan. Maar ook omdat wij het logisch vonden dat je dat deed. Dat past ook bij jou. Want aan scherpheid en betrokkenheid en bovenal energie lijk je niets te hebben ingeboet in de afgelopen decennia. Nou weet ik dat natuurlijk niet helemaal zeker, ik weet niet hoe het was in Meppel. Ik zou bijna zeggen: ik hoop dat er toen niet nog veel meer energie was, want volgens mij is het ruimschoots voldoende voor het burgemeesterschap. Het kenmerkt je en het is ook een deel van je effectiviteit.

Je bent als burgemeester altijd volledig, wat ik maar noem 'present' geweest. Als je dat vertaalt naar het Nederlands moet je namelijk zeggen aanwezig en als je zegt dat iemand heel erg aanwezig is geweest, is dat niet per se een heel positieve uitspraak. Dus dat bedoel ik niet. Maar ik bedoel wel met present dat je er echt was, echt bent, als je met jou in gesprek bent. Altijd scherp, altijd heel nauw betrokken. Gemotiveerd, gedreven ook tot de laatste dag, om de gemeente Groningen en haar inwoners, maar ongetwijfeld hiervoor ook in Meppel en Enschede en andere plekken waar je actief bent geweest, daar een stap verder te komen. En je hebt dat nooit achteruitkijkend gedaan, maar altijd bewust van de ontwikkelingen die om je heen en om ons heen plaatsvinden en bewust van de kansen die daar liggen voor de gemeente waar je actief bent. En die kansen en het grijpen van die kansen, beginnen bij zelfvertrouwen en een goede positie van de gemeente. Constant heb je erop gewezen dat Groningen en de Groningers hun licht niet onder de korenmaat moesten steken. Groningen is een gemeente die ertoe doet, de metropool en banenmotor van het noorden en daarmee een belangrijke stad en regio in het land. En door zelf het goede voorbeeld te geven, leerde jij je omgeving dat een grote gemeente als Groningen ook in Den Haag en Brussel alle aandacht verdient. Zo ben je uitgegroeid tot een ware ambassadeur van Groningen stad en regio. Echte kenners wisten Groningen natuurlijk altijd al wel te vinden, maar meer en meer is het geheim van Groningen publiek geworden. En ik denk dat jij daar een heel belangrijke bijdrage aan hebt geleverd.

Vanuit die basis, vanuit dat zelfvertrouwen heb je verschil weten te maken, met grote bestuurlijke kwaliteit, scherpzinnigheid en niet-aflatende gedrevenheid. Bijvoorbeeld in de moeizame bestuurlijke overleggen over de gevolgen van de gaswinning. Maar ook bij het binnenhalen, het is al gememoreerd, van het internationale klimaatcentrum, the Global Centre of Excellence on Climate Adaptation. En ook door de erkenning van Groningen als koploper in de energietransitie.

Het is waar, dat zeg ik mijn voorganger na, dat je ook wel eens boos kon worden als kansen dan bleven liggen, maar vooral eigenlijk als je merkte dat mensen in deze gemeente in de tang kwamen te zitten van gemeentelijke regels. Zeker als dat ging over inkomen en armoede. En dat laatste laat ook al iets zien van dat die betrokkenheid zich niet alleen maar uitstrekt tot maatschappelijke vraagstukken of politieke dossiers, maar dat er ook een andere, soms mindere zichtbare kant aan die betrokkenheid zit. Je grote menselijke betrokkenheid bij inwoners van de gemeente en je collega's speelde zich deels onzichtbaar, achter de schermen af. Je zocht mensen op, juist als het ingewikkeld werd en je bent in staat om met iedereen contact te maken, wat iemands achtergrond ook is. Dat is een ongelooflijk waardevolle karaktereigenschap voor een burgemeester. Een burgemeester, echt voor iedereen. In het stadhuis was je er ook voor bestuurders, als het moeilijk werd. Ik ben zelf, dames en heren, geen uitzondering. In het Dagblad van het Noorden stond ooit in een kruiswoordpuzzel de aanwijzing 'hoofdpijndossier van wethouder Gijsbertsen'. Het antwoord is een woord van tien letters. Ik laat het aan u over. Maar niet alleen bij mij, maar ook bij collega's, bij ingewikkelde bestuurlijke problemen was je er. Niet om dit over te nemen, maar om het te ondersteunen en om juist die stappen te zetten waarmee wij ook weer verder konden.

Maar niet alleen aan die bestuurlijke kant, ook op het privévlak. Je was er ook als er privéproblemen waren en je beschermde wethouders regelmatig tegen zichzelf als de verantwoordelijkheid van dit vak en de belangen van het persoonlijk leven conflicteerden.

Gelukkig is die kant van jou ook voor de schermen zichtbaar geweest, want bij tal van gebeurtenissen heb je natuurlijk opgetreden als burgervader. Indrukwekkend was inderdaad je optreden, de voorzitter memoreerde dat ook, na de aanslag op Charlie Hebdo en vooral omdat dat eigenlijk ook een introductie was van jou als nieuwe burgemeester voor de Groningers. En ik denk dat dit onmiddellijk een band heeft gecreëerd die ook niet meer is verbroken. Het natuurlijke gezag dat je uitstraalt, de empathie die je uitstraalt, maar ook de mogelijkheid om pijnlijke kwesties op dat moment ook aan de orde te stellen, zijn kenmerkend en, ook als er woede is, als mensen geen uitweg meer zien, gefrustreerd zijn, ook op de overheid, dan ben je nog in staat om verschillen te overbruggen en weer naar een volgende dag te komen. Dat heeft ook weer te maken met die persoonlijke aanpak en mensen inderdaad te zeggen: wij spreken elkaar morgen nog eens uitgebreid individueel.

De gevolgen van de gaswinning hebben bij uitstek hun sporen nagelaten, de afgelopen jaren. Bij ons allemaal in deze zaal en in deze regio, maar zeker ook in jouw burgemeestersjaren. Je had altijd een scherp oog en een luisterend oor voor het leed dat gedupeerden overkwam en je bevorderde oplossingen. En voor je bestuurlijke inzet om tot oplossingen te komen voor mensen bestaat alom grote waardering. Het wordt wel erg positief, natuurlijk. Daar word je ongemakkelijk van. Het is al de hele dag zo.

Ben je nou helemaal ongeschonden uit dat burgemeesterschap gekomen, heb ik mij afgevraagd. Nou eigenlijk jf wel, maar er zijn onderweg wel ten minste twee slachtoffers gemaakt. Gelukkig betreft het slechts voorwerpen. Het eerste is al even gememoreerd, dat is jouw achtervolging naar Hoogkerk achter een iPad aan. Ik heb begrepen dat het voor Jouke de Vries nog niet helemaal helder was hoe het afliep, maar het gerucht gaat dat nog net het piepje te horen was van het 'zoek mijn iPad'-pingeltje, voordat het allemaal verwoest raakte.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ik ga het zo vertellen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Je gaat het zo vertellen. We horen de oplossing straks. Een tweede, beroemder, slachtoffer was een paaltje in Enschede. Ik raad u allemaal aan om nog even te googelen, na afloop. Dan heb je nog een fijne avond met elkaar. Het stelde eigenlijk maar weinig voor, het was een heel bescheiden aanvaring, maar toch. Het paaltje kon er moeilijk van bekomen. Een van de koppen, die had ik even willen projecteren, maar blijkbaar heeft de burgemeester daar een stokje voor weten te steken, in de Tubantia was: "Door burgemeester aangereden paaltje lijkt nu helemaal van slag." Zo zie je maar dat ook een kortdurende ontmoeting met jou langdurige impact kan hebben. En dat geldt ook voor de gemeente Groningen.

Beste Peter, de gemeente Groningen is jou veel dank verschuldigd. Vandaar dat op 10 juli 2019 de gemeenteraad van Groningen het besluit nam om jou te benoemen tot ereburger van de gemeente Groningen en je in te schrijven in het Gulden Boek. Dit als blijk van waardering voor jouw grote inzet voor de Groninger samenleving. Het waren mooie jaren. Ik denk dat dit voor jou ook geldt, maar ook voor ons als college, als ik daar even voor mag spreken. Dank voor de steun die we van jou hebben ontvangen en voor

de schat aan ervaring, kennis en kunde die je hebt willen delen met ons en hebt kunnen toevoegen aan deze gemeente. Dank je wel.

(Applaus)

Wethouder GIJSBERTSEN: We gaan dit moment markeren, dus mag ik je verzoeken om naar voren te komen, zodat we de inschrijving in het Gulden Boek kunnen doen?

Beste ereburger Peter den Oudsten, tot slot wil ik jou en Selma en je familie alle goeds wensen voor de toekomst en je nogmaals heel hartelijk bedanken.

(Applaus)

De PLV. VOORZITTER: Mag ik dan nu de ereburger verzoeken om plaats te nemen achter het spreekgestoelte? Ik geef het woord aan vertrekkend burgemeester Peter den Oudsten.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Om even met twee benen op de grond te beginnen, dames en heren, ga ik eerst even vertellen hoe het met die iPad is afgelopen. Ik kwam in Hoogkerk bij een paar heel grote loodsen, aangestuurd door een ICT-medewerker van de gemeente, die nog de piepjes kon volgen van de iPad. En ik kwam daar aan en zag een portiersloge en die mensen daar zagen mij al een beetje aankomen en ik legde mijn verhaal uit en ik zag eigenlijk een brede glimlach op het gezicht. Ik dacht dat dit was om mij te helpen, maar het was uit medelijden en ze zeiden: "Nou, kom maar even mee." En ik kom in een loods die ongeveer zo groot is als het Forum en ook zo hoog en daar lag een immense bult papier. En ze zeiden tegen mij: "Nou, daar ligt-ie." Vervolgens heb ik het moede hoofd in de schoot gelegd en de gemeente verzocht om voor mij een vervangende iPad aan te schaffen. Zo is het ook gebeurd.

Leden van de raad, mijnheer de commissaris, ik ben onder de indruk van alle verhalen over mij. Ik ben ook blij dat het afgelopen is met al die verhalen, want alles wat aan mij wordt toegeschreven, daarvan ben ik ook oprecht van mening dat dit vooral in collegiaal verband tot stand is gekomen. Ik heb hier met enorm veel plezier, de inzet is al omschreven, gewerkt. Ik vind het een fantastische gemeente en het heeft mij natuurlijk wel veel energie gekost, maar tegelijkertijd ook weer niet, om hier de dingen te doen waarvan ik dacht dat het ook belangrijk was en nodig. Daarbij geholpen door een fantastisch college, het vorige en eigenlijk ook dit college. De toevoeging van dit college is dat er godzijdank vrouwen in zitten, want het andere was wel een mannencollege. Maar dat is het voordeel van een stad waarin het onderwijs zo'n rode draad is, zo'n basis vormt, ook voor de economie, dat in deze raad en dat geldt ook voor dit college, mensen zitten die eigenlijk allemaal enorm slim zijn. Goed opgeleid, slim, ze onderhouden hun contacten met de samenleving en dat maakt dat je ook op een goede manier met elkaar en zeker in de laatste jaren in harmonie kunt kijken naar de toekomst van de gemeente. Dat is ons gebeurd en ik ben ervan overtuigd dat dit ook verder gaat.

U weet dat ik altijd probeer zoveel mogelijk mijn loopje naar de stad te doen, van huis uit naar het gemeentehuis. Dat doe ik eigenlijk vrijwel altijd lopend. En dan loop ik door stad en dan loop ik over de Brugstraat en dan zie ik, drie jaar geleden is het heringericht, dat inmiddels voor de vijftiende keer een nutsbedrijf denkt daar nog iets aan een leiding te moeten sleutelen en dan wordt het weer opgebroken. Ik zie de mensen van de reiniging. Daar zijn we in hoge mate afhankelijk van. Het is fantastisch wat die mensen van Stadsbeheer doen, iedere dag weer zie ik ze met hun machines de Vismarkt schoonmaken en twee keer in de week zie ik de marktkoopmensen hun kramen opbouwen en met elkaar spreken, koffiedrinken. Ik zie consequent de bloemenman van de dagmarkt gedurende een halfuur het trottoir volledig versperren, omdat hij bevoorrad moet worden. Ik loop ook wel eens langs de stille kant van de A-kerk, wat ik een heel mooie verstilte plek van de stad vind, en dan denk ik: dit is Groningen. Dit is het DNA van de stad. En 's morgens vroeg een stad zien ontwaken, is het mooiste wat er is.

En ik moet u zeggen dat, het is altijd zo, als je burgemeester wordt ergens en zeker in het systeem van benoemde burgemeesters, dan weet je nooit precies waar je terecht komt. Je weet het nooit precies. Je spreekt met een vertrouwenscommissie en uiteindelijk, als het goed gaat, dan krijg je een benoeming en op enig moment begin je. Maar wij weten het nooit precies; je begint altijd in een plaats waar je niet woont en je kent die plaats eigenlijk onvoldoende. En het is ook een beetje geluk dat je de klik hebt met de plek waar je burgemeester wordt. Vanaf dag 1 heb ik die klik gevoeld. En dat was niet alleen voor mij fijn, maar dat is ook voor de gemeente fijn die je dient. En als je ziet hoe in de afgelopen periode de stad zich ontwikkeld heeft, hoe de stad zich ontworsteld heeft aan de jaren daarvoor, waarbij het moeilijk was, waarbij het ook politiek ingewikkeld was, waarbij de colleges vielen, waarbij er heftige debatten en discussies waren, waarbij de relatie met de provincie niet goed was en wij vanaf het moment dat het vorige college aantrad,

na een korte tijd ik daarbij werd gevoegd, dan zagen we ook dat de economie goed ging, dat er een soort opswing kwam, waar wij vol van geprofitteerd hebben. De stad is straatarm, de gemeente is straatarm, maar de stad is bloeiend.

Dat is een tegenstelling die je vaker ziet. In gemeenten waarbij de economie relatief zwak is, zie je toch vaak dat gemeentebesturen risico's nemen, projecten initiëren die ondernemers te risicovol vinden en daardoor toch als het ware iets op gang brengen. Dat geldt hier in hoge mate over de afgelopen vijftig, zestig jaar ook. Ik vind het heel mooi om te zien hoe eigenlijk de mensen in de stad daar de vruchten van plukken. Maar niet iedereen. En dat is net al gememoreerd: het is voor mij heel belangrijk, ik heb het ook gezegd toen ik hier aan het begin stond van mijn werkzame leven in Groningen, om contact te hebben en te weten wat er speelt op wat ik altijd noem de werkvloer van de samenleving. En als je dat hebt, dan kun je ook meewerken aan al die grote, strategische dingen die ook voor de stad belangrijk zijn. Je probeert dat met elkaar te verbinden en ook die werkvloer van de samenleving verdient juist onze aandacht.

De overheid is niet alleen ervoor om economische ontwikkeling te stimuleren, maar is er vooral voor om een schild te zijn voor mensen die het alleen niet kunnen redden. Er zijn in onze samenleving heel veel mensen die zonder hulp van de overheid – dat hoeft niet in hun hele bestaan, dat kan hier en daar een duwtje zijn, iets meer geld of iets met begeleiding – geen volwaardig happy life kunnen hebben. En dat is iets waar de overheid zich altijd volledig voor moet inzetten. En in Groningen is een heel grote groep mensen die onvoldoende, soms ook helemaal niet profiteert van die economische groei die wij meemaken. Dus de stad is aan de ene kant enorm booming; er zijn duizenden arbeidsplaatsen bijgekomen, er wordt gebouwd voor miljarden euro's en aan de andere kant zie je dat grote groepen mensen daar niet dichtbij komen om in hun leven met die groei en dat grote geld dat hierin omgaat, er een beetje van mee te profiteren. Dat is het hoofdonderwerp waar een overheid voor is en altijd aandacht voor moet hebben. En dat is ook waarom ik hier heel plezierig gewerkt heb, want Groningen is een progressieve stad. Groningen verbindt zich ook met de wereld. En dat proberen die twee uiteinden bij elkaar te voegen, dat is ook de taak van de gemeenteraad. En ik prijs mij gelukkig dat ik met u allen heel goed heb kunnen samenwerken, dat wij elkaar goed verstaan hebben en dat u mijn nukken ook af en toe geaccepteerd hebt. Overigens heb ik dat omgekeerd ook gedaan, maar toch. En, dat is denk ik ook goed om hier te melden, je bent toch in een baan 24/7 en dat betekent dat ik ook voor het college altijd heb gezegd: Heb je het allemaal wel een beetje op orde? Kun je dat aan? Kun je het redden? Heb je het thuis ook op orde? Ik moet ook eerlijk bekennen: kijk, bij de schilder thuis is het schilderen van het eigen huis altijd het laatste wat er gebeurt. Dus de enige die eigenlijk moet worden meegenomen in datgene wat ik voor jullie heb gedaan, is Selma.

(Applaus)

Burgemeester DEN OUDSTEN: Ja, het mooie is: Wij zijn bijna vijftig jaar bij elkaar, het is ongelooflijk. En we gaan nu samen een ander leven tegemoet. En ik denk eerlijk gezegd dat het vrij snel na deze datum zal zijn dat Selma tegen mij zal zeggen: zou je niet weer eens een dagje gaan werken? I love you. Het is voor mij een heel goed besluit geweest om hier te stoppen. Tegelijkertijd is het ook afdeling weemoed, natuurlijk. De laatste weken heb ik hier allerlei dingen voor het laatst gedaan en de stad zit in mijn hart. En ik moet u zeggen dat het besluit goed is geweest, maar het is ook weemoedig om naar dit besluit toe te werken. Ik zal de stad enorm gaan missen. Ik zal jullie gaan missen, maar niettemin ben ik ervan overtuigd dat de stad een heel goede toekomst onder een nieuwe burgemeester, een talentvolle burgemeester die de stad kent, in zal gaan. Ik dank jullie allen en ik leg de ambtsketen nu af. Ik droeg hem toch al niet graag. Die moet nu door Betty keurig worden opgevouwen om in de doos opgeborgen te worden tot volgende week maandag. Ik dank u allen.

(Applaus)

3. Sluiting

De PLV. VOORZITTER: Nou moet ik het nog even afsluiten, hè. Dank je.

Het verzoek is als volgt: Zo meteen zal het Puellae Kwartet nog spelen Dvorzaks strijkkwartet nummer 12, Opus 96 deel 4, de finale. Dan zullen de burgemeester en de familie en de commissie van uitgeleiden de zaal verlaten en het verzoek is dat u dan nog even blijft zitten, totdat dat gebeurd is. En dan kunt u daarna straks ook de wandeling naar het Forum maken, aan de overkant, via de Poelestraat. Ik dank u hartelijk voor uw aanwezigheid en geef nu het Puellae Kwartet de ruimte. Gaat uw gang.

(Sluiting 16.30 uur)